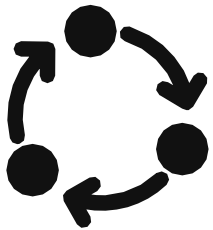

Kittilän alueellinen kiertotalousselvitys ja – suunnitelma

Kittilän kehittämisilta

Selvityksen tavoitteena on vauhdittaa Kittilän yritysten kiertotalouden liiketoimintaa

KIERTOTALOUSSELVITYS JA - SUUNNITELMA

Alueen nykytilan kuvaus ja kiertotalouteen liittyvien mahdollisuuksien, hidasteiden ja tietotarpeiden tunnistaminen

TIEKARTTA JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Tiekartta alueellisen kiertotalouden edistämiseksi Kittilän alueella ja Levin matkailualueella sekä kiertotalouden liiketoiminnan mahdollisuuksien vahvistamiseksi

YRITYSVERKOSTOJEN VAHVISTUMINEN

Kittilän kirkonkylän yritysten verkostojen vahvistuminen ja yhteistyön mahdollisuuksien tunnistaminen

Toimenpide-ehdotuksia Kittilän alueen kiertotalouden vahvistamiseksi ja liiketoiminnan edistämiseksi

Kiertotaloudesta viestiminen ja verkostojen vahvistaminen Kittilän alueella

Paikallisten kierrätysratkaisujen kehittäminen ja jätteiden lajittelun lisääminen

Digitaaliset sovellukset materiaalivirtojen hyödyntämisen kehittämisessä

Korjaus- ja huoltopalveluiden kehittäminen sekä paikallisen osaamisen ylläpito

Alueellisen, vähäpäästöisen logistiikan ja liikkumisen kehittäminen

Lapin alueen oma biokaasulaitos ja biojätteen tehokkaampi hyödyntäminen

Vuokrausliiketoiminnan laajentaminen

Ruokahävikin ehkäisy ja vähentäminen

Puuhakkeen ja purkupuun jatkojalostusmahdollisuudet

Kaavoitus osana kiertotalousratkaisuja

Hankkeessa tunnistetut potentiaalisimmat kiertotalousaihiot

Kiertotaloudesta viestiminen
ja verkostojen vahvistaminen
Kittilän alueella – kestävä
matkailu osana viestiä

Paikallisten
kierrätysratkaisujen
kehittäminen ja jätteiden
lajittelun lisääminen

Ruokahävikin ehkäisy ja
vähentäminen

Digitaaliset
sovellukset
materiaalivirtojen
hyödyntämisen
kehittämisessä

Vuokrausliiketoiminnan
laajentaminen

Korjaus- ja huoltopalveluiden
kehittäminen sekä
paikallisen osaamisen
ylläpito

Kiertotaloudesta viestiminen ja tiedon lisääminen Kittilän alueella

Kiertotaloudesta viestiminen ja tiedon lisääminen Kittilän alueella

Taustat

- Kiertotalous ei vielä terminä tai arjen käytännöissä ole alueen kaikille toimijoille kovin tuttua, ja tarvetta kiertotaloustiedon lisäämiselle on noussut esiin
- Ymmärrys kiertotalouden perusteista ja liiketoimintahyödyistä on vaihtelevaa, jolloin kiertotalouden toimia ei nähdä potentiaalisina
- Yrityksille suunnatun tietopaketin lisäksi myös paikallisten asukkaiden ja matkailijoiden neuvonta oleellista Levin matkailun vaikutus huomioiden
 - Esim. luontokohteiden kierrätyspisteet
- Alueen toimijat eivät välttämättä tunne toistensa toimintaa riittävän hyvin, jotta osaisivat tunnistaa mahdollisia kiertotalousaihioita esimerkiksi materiaalivirtojen välillä

Toimenpide-ehdotukset

- Kunnan tuki kiertotalouden edistämiseksi yritysten arjessa
 - Kiertotalouden edistäminen hukkuu arjen kiireisiin, eikä yrityksillä ole resursseja perehtyä muun työn ohessa itsenäisesti
 - Kideve Elinkeinopalvelut / Kittilä tuottamassa kiertotalouden tietopakettia/yritysten ohjeistamista
 - Selvitys alueen toimijoiden sivumateriaalivirroista ja uudelleenhyödyntämiskohteista
- Kiertotalouden kustannusetujen ja liiketoimintapotentiaalin painottaminen
 - Kiertotalous nähdään tärkeänä ja kiinnostavana teemana etenkin, jos sen kautta saadaan kustannushyötyjä. Mikäli kiertotalous-toimenpiteet aiheuttavat yrityksille lisäkuluja (maksut, henkilöstöresurssit), toimet eivät välttämättä nouse prioriteeteiksi
- Paikallisten yritysten tutustuttaminen ja potentiaalisten synergioiden löytäminen

Paikallisten kierrätysratkaisujen kehittäminen ja jätteiden lajittelun lisääminen

Paikallisten kierrätysratkaisujen kehittäminen ja jätteiden lajittelun lisääminen

Taustat

- Alueen yritykset painottavat, että yleisiä kierrätyspisteitä ja jätteiden keräysastioita on liian vähäisesti
- Yrityksillä ei välttämättä ole tilaa erillisille kierrätysastioille omilla tonteillaan, jolloin jätteet ohjautuvat sekajätteeseen eikä materiaalien kierto toteudu
- Ylijäämämateriaaleja ja uusiokäytettäviä tuotteita voitaisiin tarjota halukkaille, mikäli niiden nouto olisi nopeaa ja mutkatonta yritykselle
- Täyttömaana hyödyntämisessä huomioitava maamassan pitoisuudet (esim. arseeni,) ja lainsäädännön asettamat vaatimukset (laboratoriotestit), jotka nostavat hyödyntämisen kustannuksia
- Kierrätystoimintojen keskittäminen helpottaa kuluttajien sitouttamista
 - Esim. K-Supermarketissa SER-piste, pullonpalautus, paristot ym. saman katon alla, jolloin kuluttajalle helppo tapa huolehtia materiaalien päättämisestä kiertoon

Toimenpide-ehdotukset

- Uusien keräysastioiden ja lajittelupisteiden lisääminen Kittilän alueelle, mahdollisuus myös yrityksille hyödyntää lajittelupistettä esim. kuukausimaksua vastaan
- Teollisuusalueen yritysten yhteiset lajittelupisteet ja –toiminnot
- Tietoisuuden lisääminen ja notkeat yhteydenottokanavat ylijäämämateriaalien kierron tehostamiseksi
- Digipalveluiden hyödyntäminen vauhdittamaan ylijäämämateriaalien kiertoa
- Paikallisen kierrätyskeskuksen toiminnan vahvistaminen (lisäkapasiteetti)
- Paikallisten toimijoiden välillä voitaisiin tehdä enemmän yhteistyötä
 - Esimerkiksi päivittäistavarakaupan biojätteiden käsittelystä syntyvää multaa paikallisille porotiloille
 - Pintamaan hyödyntäminen alueellisesti maankaatopaikalle viennin sijaan (lainsäädännön rajaukset ja maaperän pitoisuudet huomioiden)

Digitaaliset sovellukset materiaalivirtojen hyödyntämisen kehittämisessä

Digitaaliset sovellukset materiaalivirtojen hyödyntämisen kehittämisessä

Taustat

- Alueen toimijat eivät välttämättä ole tietoisia toistensa liiketoiminnassa syntyvistä materiaalivirroista tai ylijäämämassoista
- Nykytilanteessa materiaalivirtojen tarjoaminen tapahtuu pitkälti sosiaalisen median, kuten Facebookin, ryhmissä
- Yritysten varastointiin liittyviä pullonkauloja ja haasteita voisi helpottaa digitaalisten sovellusten tuoma reaaliaikainen info kunkin toimijan senhetkisestä tarjonnasta esimerkiksi uusiokäyttöön ohjautuvien tuotteiden tai ylijäämämateriaalien osalta
 - Varastoinnin digitalisointiin on olemassa erilaisia varastohallintajärjestelmiä, esimerkkeinä Jungheinrich WMS ja AbakusWMS
- Nopeat noudot toimijalta toiselle tai yritykseltä kuluttajapuolelle tehostaisivat materiaalien ja varastojen kiertoa

Toimenpide-ehdotukset

- Toimijoiden keskinäisen tiedonvaihdon vahvistaminen
- Rakennushankkeissa aiheutuvien ylijäämämassojen hyödyntäminen muissa alueellisissa kohteissa – tiedonkulun digitalisointi
 - Ennakointitiedon tuottaminen digitaaliselle alustalle edistäisi mahdollisesti materiaalimassojen hyödyntämistä ja helpottaisi toimijoiden kontaktointia
- Paikallisen kierrätyskeskuksen toiminnan laajentaminen digitaalisten palveluiden, kuten huutokauppatoiminnan, kokeilemiseksi
- Motivan Materiaalitori:n pilotointi alueellisesti

Korjaus- ja huoltopalveluiden kehittäminen sekä paikallisen osaamisen ylläpito

Korjaus- ja huoltopalveluiden kehittäminen sekä paikallisen osaamisen ylläpito

Taustat

- Korjaus- ja huoltotoimenpiteet koetaan kiinteäksi osaksi Lapin alueen toimintakulttuuria
- Korjaus- ja huoltopalveluihin liittyvän osaamisen väheneminen, väestön ikääntyminen sekä palveluntarjoajien määrän lasku vaikeuttaa kiertotalouden mukaista tuotteiden elinkaaren pidentämistä
- Alueen osaajapula yhdistettynä Lapin alueen laajaan toimintasäteeseen aiheuttaa hankaluuksia korjaus- ja huoltopalveluiden saatavuudelle
- Lapin alueen pitkät välimatkat vähentävät korjauspalveluiden houkuttelevuutta, kun huoltotyön oheen laskutettavat kilometrikorvaukset nousevat merkittäviksi

Toimenpide-ehdotukset

- Korjaus- ja huoltopalveluihin liittyvän osaamisen varmistaminen koulutuksella
- Osaavan työvoiman houkuttelevuus alueelle

Vuokrausliiketoiminnan laajentaminen

Vuokrausliiketoiminnan laajentaminen

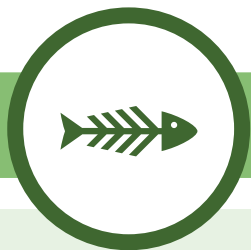
Taustat

- Välineiden ja vaatteiden vuokraaminen (erityisesti talviurheiluun) paikallisille ja matkailijoille Kittilässä ja Levillä on jo nykyisellään vakiintunutta liiketoimintaa, mutta vuokrausliiketoiminnan laajentaminen nykyisestä myös muihin kategorioihin, kuten vaelluskampeet, koneisiin tai henkilöautoihin, on vielä hyödyntämätön mahdollisuus
- Vuokraustoimintaa on alueella pilotoinnissa esimerkiksi Kupilka-astioiden vuokrauspalvelun kautta, mutta toiminta ei vielä ole vakiintunut pysyväksi tai saavuttanut laajempaa tietoisuutta
- Vuokrattavien tuotteiden arvoketjun toimijoiden, kuten maahantuonnin tai valmistajan, osallistaminen osaksi arvoketjua ja tuottajavastuuta koetaan kiinnostavana aihiona. Tällöin vuokrauksesta ja tuotteiden ylläpidosta koituvat kustannukset voisivat jakautua asiakkaan ja muiden toimijoiden välillä tasaisemmin

Toimenpide-ehdotukset

- Vuokraamopalveluiden kehittäminen ja vuokrausliiketoiminnan laajentaminen
 - Vuokravälineet sekä kesä- että talviurheiluun
 - Vaatevuokraus
 - Konevuokraus
 - Yhteiskäyttöautot
- Lainauspalvelu erilaisille hyödykkeille omistamisen sijaan: Kierrätysmyymälä Vihreä Ahman yhteydessä toimivan kuntalaisille tarkoitettu harrastusvälinelainaamon toiminnan laajentaminen
- Muut alueelliset yhteistyömahdollisuudet toimijoiden kesken
- Vuokrausliiketoiminnan koko arvoketjun sitouttaminen
 - Maahantuonnin ja/tai tuotteen valmistajan osallistaminen
 - Tuotteen elinkaaren loppuvaiheen mahdollisuudet

Ruokahävikin ehkäisy ja vähentäminen

Ruokahävikin ehkäisy ja vähentäminen

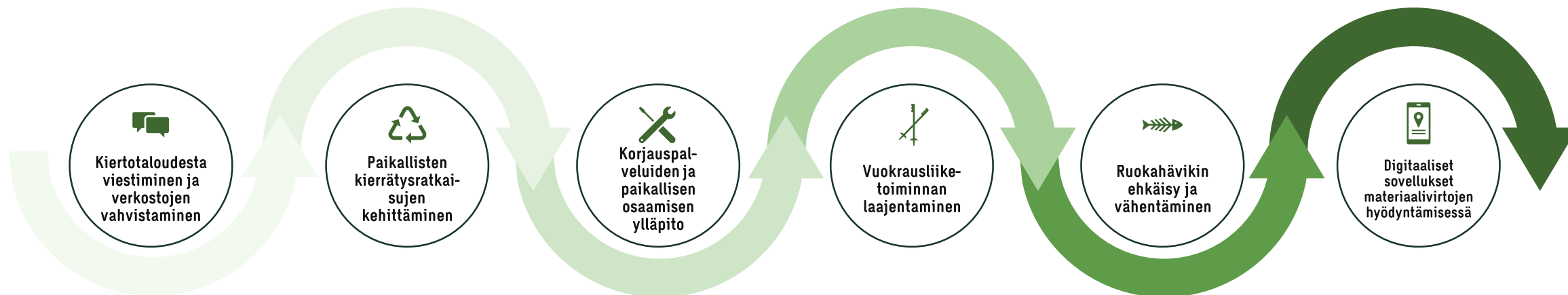
Taustat

- Päivittäistavarakaupassa syntyvän biojätteen määrää on saatu laskettua rohkean ennakkoinnin avulla, jolloin päiväysvanhat tuotteet eivät vanhene hyllyyn
- Ravintolapuolella systemaattista prosessia ruokahävikin synnyn ehkäisyyn ja määrän vähentämiseen ei vielä ole olemassa
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on koostanut ohjeistusta ruokahävikin vähentämiseen ravintoloissa, ja se on suunnattu ravintolan toiminnasta vastaaville henkilölle, kuten ravintola- tai keittiöpäällikölle.
- Myös Luonnonvarakeskus on koostanut Suomen kansallisen ruokahävikkitiekartan, joka ohjaa ruokahävikin vähentämiseen Suomessa.
- Ravintoloille suunnattuja sovelluksia (esim. FoodWaste, LukeLoki ja Hukka) ja oppaita on koottu ravitsemuspalveluiden hävikkiratkaisujen osioon.

Toimenpide-ehdotukset

- Ravintoloiden ruokahävikin synnyn ehkäisyyn luotava yhteinen toimintamalli (esim. ylijäämäruokamaksu buffeteissa)
- Toimijoiden yhtenäinen ohjeistaminen ruokahävikin vähentämiseksi
- Alueellisen yhteistyön merkitys ja toimijoiden sitouttaminen yhteiseen toimintamalliin, tiedottaminen kunnan toimesta
- Jo käytössä olevien digitaalisten sovellusten, kuten ResQ Club:n, hyödyntäminen alueella nykyistä kattavammin sekä uusien sovellusten pilotointi
- Julkisen sektorin ruokahävikin vähentäminen
- Ravintoloissa syntyvän hävikkitiedon julkistaminen ja tietoisuuden lisääminen asiakkaiden suuntaan esimerkiksi viestintäkampanjan avulla

Narikan alueen yritykset voivat edistää kiertotalouden mukaista liiketoimintaansa eri tavoin

- Kiertotalouden kustannusasetusten ja liiketoimintapotentiaalin painottaminen
- Paikallisten yritysten tutustuttaminen ja potentiaalisten synergioiden löytäminen
- Kunnan tuki kiertotalouden edistämiseksi yritysten arjessa

- Uusien keräysastioiden ja lajittelupisteiden lisääminen
- Teollisuusalueen yritysten yhteiset lajittelupisteet ja –toiminnot
- Tietoisuuden lisääminen ja notkeat yhteydenottokanavat
- Digipalveluiden hyödyntäminen

- Korjaus- ja huoltopalveluihin liittyvän osaamisen varmistaminen koulutuksella
- Osaavan työvoiman houkuttelevuus alueelle

- Vuokraamopalveluiden kehittäminen ja vuokrausliiketoiminnan laajentaminen
- Muut alueelliset yhteistyömahdollisuudet toimijoiden kesken
- Vuokrausliiketoiminnan koko arvoketjun sitouttaminen

- Ravintoloiden yhteinen toimintamalli ja toimijoiden sitouttaminen
- Digitaalisten sovellusten hyödyntäminen
- Julkisen sektorin ruokahävikin vähentäminen
- Ravintoloissa syntyvän hävikkitiedon julkistaminen ja tietoisuuden lisääminen

- Toimijoiden keskinäisen tiedonvaihdon vahvistaminen
- Rakennushankkeissa aiheutuvien ylijäämämassojen hyödyntäminen – tiedonkulun digitalisointi
- Kierrätyskeskuksen toiminnan laajentaminen
- Motivan Materiaalitori:n pilotointi alueellisesti

2025 - 2030

2025 - 2026

2027 - 2030

Suositukset seuraaviksi askeleiksi

1

Lyhyen aikavälin kiertotaloustoimenpiteiden käynnistäminen

- Kiertotaloudesta viestiminen ja verkostojen vahvistaminen Kittilän alueella – kestävä matkailu osana viestiä
- Paikallisten kierrätysratkaisujen kehittäminen ja jätteiden lajittelun lisääminen
- Korjaus- ja huoltopalveluiden kehittäminen sekä paikallisen osaamisen ylläpito
- Digitaaliset sovellukset materiaalivirtojen hyödyntämisen kehittämisessä
- Vuokrausliiketoiminnan laajentaminen
- Ruokahävikin ehkäisy ja vähentäminen

2

Yritysverkostojen vahvistaminen, roolien kirkastaminen ja rahoituksen varmistaminen

- Kittilän kirkonkylän ja Levin matkailualueen yritysverkostojen yhteyksien ja yhteistyötapojen selkeyttäminen
- Mahdollinen rahoituksen hankkiminen, mm. ulkopuolisella rahoituksella
- Viestintä Kittilän alueen kiertotalousselvityksestä ja hahmotelluista, alustavista toimenpiteistä
- Priorisoitujen toimintasuunnitelmien tekeminen alustavien toimenpiteiden käynnistyessä, toimenpiteiden synergiat ja rajapinnat tunnistaen

3

Yhteiset toimintatavat ja säännöt

- Avoin ja rehellinen ilmapiiri sekä keskustelukulttuuri kannustavat eritasoisten toimijoiden kiertotalousosaamisen kartuttamista ja liiketoimintamahdollisuuksien löytämistä
- Kiertotaloustyöhön tulee varata myös kunnan osalta riittävät resurssit työn toteuttamiseksi ja hallinnoimiseksi
- Kiertotalouden alueellinen edistäminen edellyttää koordinointia – kunta voi ottaa aktiivista roolia koordinoinnissa

Transforming society together

